

سید علی رضا علی

رسالہی آموزشی ۲

احکام معاملات

مطابق با فتاویٰ مرجع عالی قدر حضرت آیت الله العظمیٰ خامنہ ای (مدظہ العالی)

فقرہ روز

وابتہ بر انتشار انقلاب اسلامی

مقدمه

مجموعه‌ای که در اختیار دارید، حاوی مسائل مهم و مورد ابتلاء در ابواب عبادات و معاملات است که مطابق با فتاوی مرجع عالی‌قدر حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (دام‌ظله‌العالی) می‌باشد که بنا به درخواستهای مکرر از سوی علماء و فضلاء و مقلدین، توسط انتشارات فقه روز به طبع رسیده و در اختیار عموم مؤمنین و علاقمندان قرار می‌گیرد.

در این مجموعه آموزشی، علاوه بر موارد موجود در رساله‌ی «أجوبة الإستفتاءات»، استفتائات جدید نیز اضافه گردید و در درس مربوط به احکام معاملات از جزوه‌های درس خارج فقه^۱ معظّم‌له نیز بهره گرفته شده تا بر غنای آموزشی مجموعه، برطبق اسلوب و بیان معظّم‌له افزوده گردد.

مجلد اوّل این مجموعه شامل احکام عبادات در ابواب تقلید، طهارت، نماز، روزه، خمس، انفال، جهاد، امر به معروف و نهی از منکر و در ضمن ۷۷ درس و مجلد دوم آن شامل احکام معاملات جایز و حرام و در ضمن ۸۲ درس می‌باشد. تدوین درس مزبور به نحوی انجام گرفته است که نفع آن عام و بهره‌گیری از آن برای همگان آسان باشد. شایان ذکر است که دفتر استفتائات معظّم‌له این رساله آموزشی را مورد تأیید و عمل به آن را مجزی اعلام نموده‌اند.

از تمامی عزیزانی که ما را در تهیه این مجموعه یاری نموده‌اند صمیمانه تشکر می‌کنیم. خداوند متعال به همه‌ی ما توفیق عمل به احکام اسلام و قرآن و سنت پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و ائمه طاهرین (علیهم‌السلام) را عنایت فرماید.

و من الله التوفیق

۱. در متن کتاب منظور از «ج» جزوه درس خارج فقه مقام معظّم رهبری (دام‌ظله‌العالی) می‌باشد.



جمهوری اسلامی ایران

تاریخ.....

شماره.....

بسمه تعالی

عمل به این رساله (آموزشی) مجزی و مبرء ذمه

است انشاء الله تعالی

دفتر

حضرت آية الله خاتمه ای مد ظله العالی
بخش استفتا.ات

فهرست مطالب

۱.....	بخش اول: معاملات حرام	۱
۳.....	درس ۱: معاملات محرمه	۳
۴.....	فصل اول: معاملات نجس	۴
۴.....	گفتار اول: معامله عین نجس	۴
۴.....	۱. میته	۴
۴.....	۲. خون	۴
۴.....	۳. خمر (شراب)	۴
۶.....	۴. خوک	۶
۷.....	درس ۲: فصل اول: معاملات نجس (۲)	۷
۷.....	گفتار دوم: معامله شیء متنجس	۷
۷.....	۱. شیء متنجس از جهت امکان تطهیر، به دو صورت است:	۷
۷.....	۲. اعتبار و عدم اعتبار قصد منفعت حلال در مبيع متنجس	۷
۹.....	۳. اعلام نجاست متنجس	۹
۹.....	۴. تعزیر جاهل	۹
۱۲.....	درس ۳: فصل دوم: معامله شیئی که در راه حرام صرف می شود (۱)	۱۲
۱۲.....	گفتار اول: منافع معمولی و متعارف آن شیء حرام است	۱۲
۱۲.....	۱. بت و صلیب	۱۲
۱۴.....	۲. آلات قمار	۱۴
۱۴.....	۳. اوراق جعلی	۱۴
۱۵.....	۴. آلات لهو	۱۵
۱۶.....	۵. ظروف طلا و نقره	۱۶

ح | رساله‌ی آموزشی ۲ (احکام معاملات)

- درس ۴: فصل دوم: معامله شیئی که در راه حرام مصرف می‌شود (۲) ۱۸
- گفتار دوم: شیء دارای منافع حلال و حرام بوده و قصد بایع و مشتری... ۱۸
- درس ۵: فصل دوم: معامله شیئی که در راه حرام صرف می‌شود (۳) ۲۱
- گفتار سوم: شأن آن شیء استفاده در حرام است ۲۱
- فروش سلاح به دشمنان دین ۲۲
- خرید و فروش سلاح از وظایف دولت اسلامی است ۲۳
- درس ۶: فصل سوم: معامله شیئی که منفعت مورد اعتنا ندارد ۲۵
- درس ۷: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۱) ۲۹
- گفتار اول: تدلیس در معاملات ۲۹
- گفتار دوم: تزیین حرام ۳۱
- گفتار سوم: تشبیه مرد به زن و بر عکس ۳۱
- درس ۸: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۲) ۳۳
- گفتار چهارم: کم فروشی (تطفیف) ۳۳
- درس ۹: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۳) ۳۸
- گفتار پنجم: تنجیم ۳۸
- درس ۱۰: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۴) ۴۱
- گفتار ششم: کهانت ۴۱
- درس ۱۱: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۵) ۴۳
- گفتار هفتم: سحر ۴۳
- درس ۱۲: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۶) ۴۶
- گفتار هشتم: کسب درآمد با چیزی که مضرّ است ۴۶
- درس ۱۳: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۷) ۵۰
- گفتار نهم: رشوه ۵۰
- مبحث اول: حرمت رشوه ۵۰
۱. رشوه در باب قضا (حکم) ۵۰
۲. رشوه در غیر باب قضا ۵۲
- درس ۱۴: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۸) ۵۵
- گفتار نهم: رشوه ۵۵
- مبحث دو مهدیه ۵۵**
- درس ۱۵: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۹) ۵۹
- گفتار نهم: رشوه ۵۹

فهرست مطالب | ط

۵۹	مبحث سوم: اجرت قاضی
۶۰	مبحث چهارم: معامله محاباتی
۶۲	درس ۱۶: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۱۰)
۶۲	گفتار دهم: سب مؤمن
۶۵	درس ۱۷: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۱۱)
۶۵	گفتار یازدهم: غیبت
۶۵	مبحث اول: تعریف غیبت
۶۹	درس ۱۸: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۱۲)
۶۹	گفتار یازدهم: غیبت
۶۹	مبحث دوم: شرایط تحقق غیبت یا حرمت آن
۷۳	درس ۱۹: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۱۳)
۷۳	گفتار یازدهم: غیبت
۷۳	مبحث سوم: استماع غیبت
۷۶	درس ۲۰: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۱۴)
۷۶	گفتار یازدهم: غیبت
۷۶	مبحث چهارم: مستثنیات حرمت غیبت
۸۲	درس ۲۱: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۱۵)
۸۲	گفتار دوازدهم: کذب
۸۲	مبحث اول: معنای کذب و صدق
۸۷	درس ۲۲: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۱۶)
۸۷	گفتار دوازدهم: کذب
۸۷	مبحث دوم: حکم کذب
۸۹	گفتار سیزدهم: نمامی
۹۰	درس ۲۳: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۱۷)
۹۰	گفتار چهاردهم: قمار
۹۱	۱. بازی با آلات قمار
۹۱	۲. بازی با غیر آلات قمار
۹۶	درس ۲۴: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۱۸)
۹۶	گفتار پانزدهم: غش
۹۶	مبحث اول: معنای غش
۱۰۰	درس ۲۵: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۱۹)

۱۰۰.....	گفتار پانزدهم: غش
۱۰۰.....	مبحث دوم: حکم معامله مغشوش
۱۰۳.....	درس ۲۶: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۲۰)
۱۰۳.....	گفتار شانزدهم: نجش
۱۰۶.....	درس ۲۷: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۲۱)
۱۰۶.....	گفتار هفدهم: غنا
۱۰۶.....	مبحث اول: معنای غنا
۱۱۱.....	درس ۲۸: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۲۲)
۱۱۱.....	گفتار هفدهم: غنا
۱۱۱.....	مبحث دوم: حرمت غنا
۱۱۷.....	درس ۲۹: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۲۳)
۱۱۷.....	گفتار هفدهم: غنا
۱۱۷.....	مبحث سوم: احکام غنا
۱۲۰.....	درس ۳۰: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۲۴)
۱۲۰.....	گفتار هجدهم: آلات لهو و موسیقی
۱۲۸.....	درس ۳۱: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۲۵)
۱۲۸.....	گفتار نوزدهم: رقص
۱۳۰.....	درس ۳۲: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۲۶)
۱۳۰.....	گفتار بیستم: کمک به ظالم
۱۳۲.....	درس ۳۳: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۲۷)
۱۳۲.....	گفتار بیست‌ویکم: تصویر
۱۳۴.....	درس ۳۴: فصل چهارم: معامله با عمل محرّم (۲۸)
۱۳۴.....	گفتار بیست‌ودوم: ربا
۱۳۷.....	بخش دوم: معاملات جایز
۱۳۹.....	درس ۳۵: فصل اول: خرید و فروش (۱)
۱۳۹.....	گفتار اول: شرایط صحّت معامله
۱۴۳.....	درس ۳۶: فصل اول: خرید و فروش (۲)
۱۴۸.....	درس ۳۷: فصل اول: خرید و فروش (۳)
۱۴۸.....	گفتار دوم: اولیای تصرف
۱۵۲.....	درس ۳۸: فصل اول: خرید و فروش (۴)

فهرست مطالب | ک

۱۵۳.....	گفتار سوم: انواع خرید و فروش (۱)
۱۵۶.....	درس ۳۹: فصل اول: خرید و فروش (۵)
۱۵۶.....	گفتار سوم: انواع خرید و فروش (۲)
۱۶۱.....	درس ۴۰: فصل اول: خرید و فروش (۶)
۱۶۱.....	گفتار چهارم: حق شفعه
۱۶۶.....	درس ۴۱: فصل اول: خرید و فروش (۷)
۱۶۶.....	گفتار پنجم: خيارات (۱)
۱۷۱.....	درس ۴۲: فصل اول: خرید و فروش (۸)
۱۷۱.....	گفتار پنجم: خيارات (۲)
۱۷۶.....	درس ۴۳: فصل اول: خرید و فروش (۹)
۱۷۶.....	گفتار پنجم: خيارات (۳)
۱۷۹.....	درس ۴۴: فصل اول: خرید و فروش (۱۰)
۱۷۹.....	گفتار ششم: قبض و تسليم جنس و عوض
۱۸۳.....	درس ۴۵: فصل دوم: صلح
۱۸۶.....	درس ۴۶: فصل سوم: اجاره (۱)
۱۸۶.....	گفتار اول: اقسام اجاره و شرايط آن
۱۸۸.....	گفتار دوم: احكام اجاره
۱۹۱.....	درس ۴۷: فصل سوم: اجاره (۲)
۱۹۱.....	گفتار سوم: موارد جواز فسخ اجاره
۱۹۴.....	درس ۴۸: فصل سوم: اجاره (۳)
۱۹۴.....	گفتار چهارم: موارد بطلان اجاره
۱۹۷.....	درس ۴۹: فصل چهارم: شرکت (۱)
۱۹۷.....	گفتار اول: تعريف و اسباب شرکت
۲۰۰.....	گفتار دوم: شرکت عقديه (عنان):
۲۰۱.....	مبحث اول: شرايط شرکت عقديه
۲۰۱.....	مبحث دوم: شرکتهای عقديه باطل
۲۰۳.....	درس ۵۰: فصل چهارم: شرکت (۲)
۲۰۳.....	مبحث سوم: شرکت عقديه صحيح (شرکت عنان)
۲۰۴.....	مبحث چهارم: احكام شراکت
۲۰۷.....	درس ۵۱: فصل پنجم: رهن (۱)
۲۰۷.....	گفتار اول: تعريف رهن

۲۰۸.....	گفتار دوم: شرایط رهن
۲۰۸.....	مبحث اول: شرایط رهن و مرتهن
۲۰۸.....	مبحث دوم: شرایط تحقق رهن و صحت آن
۲۱۰.....	درس ۵۲: فصل پنجم: رهن (۲)
۲۱۰.....	مبحث سوم: شرایط مرهون (گروبی)
۲۱۳.....	درس ۵۳: فصل پنجم: رهن (۳)
۲۱۳.....	مبحث چهارم: شرایط دین یا مالی که برای آن گرو قرار داده‌اند
۲۱۵.....	درس ۵۴: فصل پنجم: رهن (۴)
۲۱۵.....	گفتار سوم: شرایط جواز فروش رهن (گروبی)
۲۱۸.....	درس ۵۵: فصل پنجم: رهن (۵)
۲۱۸.....	گفتار چهارم: حقوق مرتهن و رهن
۲۲۲.....	گفتار پنجم: یکی بودن رهن و تعدد مرتهن و بالعکس، با اشتراک در یک گروبی
۲۲۵.....	درس ۵۶: فصل ششم: وکالت
۲۲۹.....	درس ۵۷: فصل هفتم: وقف (۱)
۲۲۹.....	گفتار اول: تعریف و اقسام وقف
۲۳۰.....	گفتار دوم: شرایط وقف
۲۳۲.....	گفتار سوم: قبض در وقف (۲۰۹۱)
۲۳۵.....	درس ۵۸: فصل هفتم: وقف (۲)
۲۳۵.....	گفتار چهارم: متولی و ناظر وقف
۲۴۰.....	درس ۵۹: فصل هفتم: وقف (۳)
۲۴۰.....	گفتار پنجم: فروش و معامله مال وقف شده
۲۴۴.....	درس ۶۰: فصل هفتم: وقف (۴)
۲۴۴.....	گفتار ششم: غصب وقف و ضامن بودن نسبت به خسارات وارده
۲۴۷.....	گفتار هفتم: معلوم نبودن جهت وقف
۲۵۰.....	درس ۶۱: فصل هشتم: صدقه
۲۵۳.....	درس ۶۲: فصل نهم: وصیت (۱)
۲۵۳.....	گفتار اول: تعریف و اقسام وصیت
۲۵۵.....	گفتار دوم: موارد وجوب وصیت کردن
۲۵۷.....	درس ۶۳: فصل نهم: وصیت (۲)
۲۵۷.....	گفتار سوم: شرایط وصیت
۲۶۲.....	درس ۶۴: فصل نهم: وصیت (۳)

م | فهرست مطالب

۲۶۲.....	گفتار چهارم: نحوه عمل به وصیت
۲۶۶.....	درس ۶۵: فصل نهم: وصیت (۴)
۲۶۶.....	گفتار پنجم: نحوه عمل به وصایای متعدد در یک وصیت‌نامه
۲۷۲.....	درس ۶۶: فصل دهم: نذر، قسم و عهد
۲۷۲.....	گفتار اول: نذر
۲۷۶.....	گفتار دوم: قسم
۲۷۸.....	گفتار سوم: عهد
۲۷۹.....	درس ۶۷: فصل یازدهم: مضاربه (۱)
۲۷۹.....	گفتار اول: شرایط صحت عقد مضاربه
۲۸۲.....	گفتار دوم: فسخ یا بطلان مضاربه
۲۸۵.....	فصل ۶۸: فصل یازدهم: مضاربه (۲)
۲۸۵.....	گفتار سوم: احکام مربوط به عامل
۲۹۲.....	فصل ۶۹: فصل دوازدهم: قرض
۲۹۷.....	فصل ۷۰: فصل سیزدهم: دین (۱)
۲۹۷.....	انواع دین
۳۰۰.....	فصل ۷۱: فصل سیزدهم: دین (۲)
۳۰۴.....	فصل ۷۲: فصل چهاردهم: ودیعه (۱)
۳۰۴.....	گفتار اول: تعریف و شرایط ودیعه
۳۰۹.....	فصل ۷۳: فصل چهاردهم: ودیعه (۲)
۳۰۹.....	گفتار دوم: موارد لزوم رد ودیعه به صاحب آن
۳۱۳.....	فصل ۷۴: فصل پانزدهم: عاریه
۳۱۳.....	شرایط عاریه‌دهنده
۳۱۴.....	شرایط عاریه‌گیرنده
۳۱۸.....	درس ۷۵: پوشش
۳۱۸.....	۱. لباس شهرت
۳۱۸.....	۲. پوشش در مقابل نامحرم
۳۲۰.....	۳. لباسی که ترویج فرهنگ کفر و شرک است
۳۲۳.....	درس ۷۶: احکام نگاه کردن
۳۲۳.....	نگاه مرد به غیر همسر
۳۲۷.....	درس ۷۷: مسایل پزشکی (۱)
۳۲۷.....	۱. جلوگیری از بارداری

۳۲۸.....	۲. سقط جنین
۳۳۰.....	۳. تلقیح مصنوعی
۳۳۰.....	۴. تغییر جنسیت
۳۳۳.....	درس ۷۸: مسایل پزشکی (۲)
۳۳۳.....	۵. تشریح میت
۳۳۴.....	۶. پیوند اعضا
۳۳۵.....	۷. ختنه
۳۳۶.....	درس ۷۹: مسایل پزشکی (۳)
۳۳۶.....	آموزش پزشکی
۳۳۸.....	درس ۸۰: تعلیم و تعلم
۳۴۱.....	درس ۸۱: حقوق چاپ، تألیف و کارهای هنری
۳۴۳.....	درس ۸۲: احیای مناسبت‌های مذهبی و ملی
۳۴۳.....	عزاداری و مدیحه‌سرایی شرعی
۳۴۴.....	اعیاد مذهبی و ملی
۳۴۵.....	حضور در مجلس معصیت